

מוצ"ש ר"ת	מוצאי שבת	הדלקת נרות
21:15	20:28	19:28
21:19	20:31	19:26
21:16	20:29	19:29

שבת שלום ומבורך!

אור הפרשה

י"ד ע"י מוסדות אור דוד בראשות הרה"ג דניאל זר שליט"א

י"ד תמוז תשע"ז ♦ גליון 1 ♦ פרשת בלק

הרה"ג דניאל זר שליט"א

שורש של יהודי

השורש של היהודי בעולמות העליונים עצום מאד שכל עבירה קטנה ביותר הורסת עולמות!

ילדים צדיקים

אל מעונו של הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי - הסטייפלער זצ"ל, נכנס יהודי ופרש מיד את מועקת לבו: 'רבי ומורי', אמר בתחינה, 'זכיתי בבית מלא בילדים קטנים צוהלים ושמחים. אני מבקש ברכה כי יגדלו לתפארת לתורה ויראת שמים, שאזכה לרוות מהם רוב נחת!'

השיב לו הסטייפלער: 'וכי בברכות בלבד מחנכים ילדים? והלא דרושים אינספור תפילות ובקשות, תחנונים ודמעות!' 'ניחא', השיב אותו יהודי, 'אך איני מרגיש ראוי לתפילה כה חשובה... יתפלל נא הרב עלי, הן מי כמוהו יכול לכוון בתפילה למען צאצאיי...'. הגיב לו הסטייפלער בחיוך: 'צא ואמור לרעייתך, לך ובקש ממנה שתתפלל על ילדיך. בזכות דמעותיהן של נשות ישראל הצדקניות זוכים לנחת מהילדים, זו הדרך ואין בלתה!'

הדבר הכי חשוב לנו, הצלחת הילדים שלנו, תלויה בתפילת האימהות, בדעותיהן של נשות ישראל. כשהידיים עסוקות, בין כביסה לגיהוץ, בדרך משטיפת כלים אל בין הסירים, נצלו נא כל הזדמנות להעתיר על ילדינו, להתפלל עליהם. כי דמעה אחת של אמא יהודיה למען בניה - יכולה להביא אותו אל פסגת ההצלחה, ולזכות בדורות של נחת יהודית נשאפת!

שבשמיים אז נוריד שכונה מחדש מלמעלה ואז נזכה לראות איך בית המקדש יורד, כמו שכתוב שבת המקדש השלישי ירד שלם מן השמים.

כתוב בתהילים מזמור ע"ד, שם מדובר על חורבן בית המקדש, "שאגו צורריך בקרב מועדיך שמו אותם אותות, יודע כמביא למעלה בסבך עץ קרדומות". מה כתוב כאן? אומר רבי חיים מוולוז'ין תשמעו דברים נוראים: הגוי אין לו שורש בעולמות העליונים, מה שטיטוס עשה בבית המקדש בקודש קודשים ומה שהרומאים עשו זה כלום לעומת יהודי שעבר עבירה קלה ביותר! עברה קלה של יהודי היא יותר חמורה ממה שטיטוס עשה בקודש קודשים עם אותה פרוצה, למה כי יהודי שמקלקל עבירה קלה ביותר הוא הורס עולמות שלמים, הוא פוגם בעולמות העליונים, עושה רושם נורא בכל העולמות. כמו שאומר האריז"ל הקדוש: אילו האדם היה יודע בקריצה לעבירה כמה

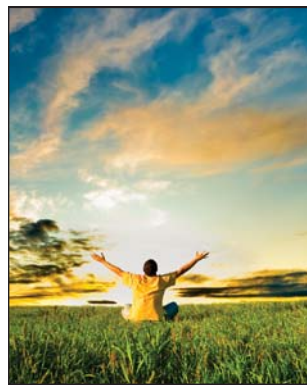
הוא הורס ומקלקל בעולמות העליונים מהפחד שלו לא היה אז כל החיים שלו. לכן פגם קטן של יהודי, עבירה קטנה של יהודי זה הרבה יותר חמור ממה שהגויים החריבו בבית המקדש, ממה שטיטוס עשה בתוך קודש קודשים, למה כי יהודי יש לו שורשים בעולמות עליונים ולהם אין שום שורש. לכן דוד המלך בתהילים אומר "שאגו צורריך בקרב מועדיך שמו אותות, יודע כמביא למעלה בסבך עץ קרדומות". אומר דוד המלך לקב"ה, ריבונו של עולם, נכון שהגויים אין להם שורש בעולמות העליונים,

נכון הרסו בניין של אבנים, נכון מה שטיטוס עשה אין רושם למעלה אבל היות שהם באים במזיד, מתוך שנאה לעקור תורה ולשרוף את כל הדברים שבקודש, אני מבקש ממך ריבונו של עולם, "יודע כמביא למעלה בסבך עץ קרדומות", מי שבא עם קרדומות לשרוף ולהרוג תחשיב להם בזה כאילו פגמו בעולמות העליונים, "יודע כמביא למעלה" כאילו קלקלו בעולמות העליונים כמו שיהודי החריב למה כי הם באים מתוך שנאה לעקור תורה ולעקור קדושה וטהרה. זה הבקשה של דוד המלך. צריך לדעת כל אחד מאיתנו החרבנו את בית המקדש וכמו שחז"ל הקדושים אומרים, כל דור שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו, כל אחד צריך שיפשפש במעשים שלו איזה חלק יש לי, איזה עבירות אני מקלקל, מה אני לא בסדר, מה החלק שלי שאני גורם שבית המקדש לא יבנה. זה העבודה שלנו, של כל אחד, זה הזמן שלנו, לבנות את בית המקדש.

אנחנו יודעים איזה קדושה נוראה ועוצמה הייתה לבית המקדש ועל אחת כמה וכמה קודש הקודשים, ידוע שהכהן הגדול, האדם הקדוש ביותר, היה מותר לו פעם בשנה ביום הקדוש ביותר שזה יום הכיפורים להיכנס לבית המקדש לקודש קודשים המקום הקדוש ביותר, והכהן הגדול הזה אם היה בו רבב עבירה הוא היה מת מיד, לכן היה מתפלל תפילה קצרה כי כולם בחוץ במתח אם יצא בשלום או לא יצא בשלום. הגמרא מספרת על שלוש מאות שנה רצופים, שימו לב נורא נוראות שלוש מאות שנה רצופים שכהן גדול נכנס ומת בפנים, כוהנים גדולים מתים שנה אחרי שנה, נורא ואיום ולכן אומרת הגמרא שכהן גדול שהיה יוצא בשלום מן הקודש, יום טוב היה עושה לאוהביו, מוצאי כיפור היה עושה סעודה גדולה ומזמין כל האוהבים שלו שנכנס בשלום ויצא בשלום. אם כן יש פה שאלה גדולה ונוראה, כהן גדול לא יכול להיכנס לקודש קודשים

אם יש בו רבב עבירה, הוא ימות, א"כ קשה, הגמרא מספרת (מסכת גיטין) על טיטוס הרשע, לפני שהחריב את בית המקדש תפס אישה פרוצה, נכנס לקודש קודשים ועל ספר תורה עשה מה שעשה ולא קרה לו כלום. רומאים נכנסו, גויים נכנסו לבית המקדש ולא קרה להם כלום, איך זה יכול להיות, כהן גדול קודש קודשים רבב עבירה והוא לא יוצא, איך טיטוס מחריב ועושה מעשה שפל על ספר תורה תוך קודש קודשים ויוצא בשלום?

אלא אומר רבי חיים מוולוז'ין, יש בית המקדש למטה וכנגדו יש בית המקדש למעלה וכשעם ישראל עושים תשובה ולומדים תורה ומתקדשים ומטהרים מושכים קדושה וטהרה מבית המקדש העליון לבית המקדש התחתון, שכונה עצומה שורה בבית המקדש על ידי המעשים שלנו, אבל ברגע שעם ישראל חוטאים ולא עושים רצונו של מקום השכינה הקדושה מסתלקת מבית המקדש, עולה חזרה למעלה. אם בית המקדש הוא כמו בית רגיל אין בו שום קדושה, לא שכונה, בית רגיל וכשבאים טיטוס והרומאים זה כמו שנכנסים לבית רגיל שאין בו שום שכונה ושום קדושה. אומר רבי חיים מוולוז'ין, שהגויים האלה שהחריבו את בית המקדש הם הרסו רק בניין אבנים. מי החריב את בית המקדש? אנחנו במעשים שלנו, הסתלקה השכינה אז הגויים יכולים לבוא לבית המקדש. ועכשיו על ידי שנעשה תשובה ונתחזק ביראת שמים, בקדושה וטהרה, נקרב את הבנים לאבא

סיפור לשבת

הרב אשר קאלסקי

הצוואה המסתורית...

אוניה קטנה ועמוסה, עגנה עם שחר בחופי ארצות הברית. מהאוניה מיהרו לרדת הנוסעים המרובים, שרידי חרב ואודים מוצלים מגיא ההריגה באירופה הבווערת. הם נמלטו לאמריקה הגדולה, איש איש וצוררו הקטן, אותו הספיק לארוז לפני שברח ונמלט...

בין היורדים מהאוניה, נמנה גם נער צעיר, צנום ובודד, שכל משפחתו נותרה מאחור, נעקדה על קידוש השם. רק הוא ניצל והגיע הנה, ושקית קטנה בידו המכילה את כל רכושו בעת הזאת. באין לו מכר וגואל, התגלגל ממקום למקום, עד שנקלע לבית מדרש הומה ששימש כשיבה לבחורים שנמלטו מאירופה. זה המקום בו חשקה נפשו, בו יוכל לעלות ולהתעלות בתורה באין מפריע...

מבוקר ועד ליל וגם אל תוך שעות הלילה, לא הפסיק להגות בתורה, ללומדה ולשננה. הוא הפך לבן תורה אמיתי בכל מהותו ויישותו, כאשר כל העולם הזה ממנו והלאה. יש לו את המזוודה הקטנה עם כמה פריטי לבוש, יש לו מזון מהשיבה, ויש לו את הגמרא - והיא העיקר!

בתוככי השקית שצרך כשנמלט, הצליח להכניס חולצה אחת, שהיתה למעשה מחצית ממלתחת בגדיו. חולצה אחת הוא לובש, חולצה נוספת מקופלת בשקית. עתה, הצניע את היפה שבהן - לכבוד השבת, ואילו את החולצה השניה - לבש בימי השבוע. כך התנהלה חלוקת החולצות על מי מנוחות, כשיום השבת זוכה לכבוד גדול - חולצה יפה ומכובדת, לעומת חולצת ימי החול המתבלה והולכת...

אלא שחלפו הימים, ושתי החולצות הלכו והתבלו. ראשונה בלטה חולצת ימי החול, ומעט אחריה - גם החולצה השבתית. עם הזמן, החולצות הבלויות כבר איבדו את שלמותן, חורים נפערו, תפרים נפרמו, החולצות נראו כמו נפה מחוררת... מה עושים עכשיו? הן לא יעזבו את הגמרא האהובה בשביל חולצה!

בהרהור נוסף, עלתה במוחו הברקה, שהעלתה חיוך על שפתיו ושימחה את לבו. הוא יכול ללבוש את חליפתו, ואז החורים לא יהיו ניכרים! וממחשבה למעשה, מיהר ולבש את מעילו העליון, וכבר לא נראו החורים שבחולצה... אלא שהפיתרון הזה טוב וראוי לבית המדרש, בו בחורים רבים לבשו חליפות, אך בחדר האוכל בשיבתו, כשכל הבחורים לבושים בחולצות בלבד, איך יוכל לרדת לחדר האוכל בחליפה ולהרגיש כה שונה ומזוה מכולם?

שב הנער וחשב, ובמוחו עלתה הברקה נוספת, העולה על קודמתה. 'הן אחרי עת התפילה, משתהים הבחורים ומתעכבים בבית המדרש עוד כמה דקות. בזמן הזה חדר האוכל ריק ושומם, וניתן לאכול בו כשאישי אינו רואה כי אני לבוש במעיל העליון. זה הפתרון!'

למחרת, רגע אחרי הקדיש שאחרי 'עלינו לשבח', נמלט מיודענו הבחור אל חדר האוכל, אכל בזריזות, בירך, ועלה לבית המדרש כשחבריו החלו יורדים. כך הצליח לאכול כשהוא לבוש במעיל העליון, ורבע שעה לפני תחילת הסדר - כבר היה בבית המדרש, אחרי ארוחת הבוקר, בעוד חבריו סועדים עדיין פת שחרית. יש עכשיו רבע שעה פנויה, עד שיבוא החברותא, עד שהסדר יתחיל. כמה זמן? רבע שעה!

'זה זמן יקר, אי אפשר לתת לו לחלוף בחוסר מעש', פסק לעצמו, ובנה סדר לימוד ייחודי. ברבע השעה הזו ילמד מדי יום מסכת נוספת, אשר אינה נלמדת בישיבה. הוא ינצל את רבע השעה הזו לצורך נעלה - להספיק לימוד נוסף בסדר יומו. למשך כמה זמן? לרבע שעה!

עיניו נחו על הגמרא מסכת זבחים הסמוכה, והוא החל ללמוד בה. מדי יום, רק רבע שעה. החל בגמרא, המשיך למפרשים, חזר ושינן. סיים מסכת זו, ועבר ללמוד מסכת מנחות. גם כאן, לא הרבה זמן, סדר יומו קפדני להפליא. רק את רבע השעה שהוא חוסך כתוצאה מהמהירות והחיפזון בארוחת הבוקר, רק את הזמן הזה הוא מקדיש ללימוד המסכת הנוספת: רבע שעה!

חלפו כמה שנים. מיודענו הנער לומד בישיבה, עולה ומתעלה בתורה ויראת שמים. את רבע השעה הוא מנצל, קונה את המסכתות הללו ישר והפוך, בקי בהן בעל פה. זה בא לו די בקלות, סך הכל: רבע שעה!

חלפו עוד כמה שנים. הנער נישא, הקים בית, בנה משפחה לתפארת. שלח ידו במסחר, וראה ברכה בעמלו. הוא התפרסם בידע התורני הנפלא שיש לו וגם בעושרו המופלג, זכה ל'תורה וגדולה במקום אחד'. לימים, נלקח האיש לבית עולמו, ובניו האבלים פתחו בהתרגשות את הצוואה. השורות הראשונות נראו בעיניהם מוזרות, ממש חידה סתומה. לקח להם זמן לעכל, להבין מה אבא רצה להביע... וכך כתב האב:

'בני היקרים! בכספת שלי מצויות שתי חולצות בליוות להחריק, מחוררות מכל עבה אני מבקש כי תקחו את שתי החולצות הללו, ותתלו אותן במרכז טרקלין הבית, בשעה שיעלו המוני המנחמים לנחמכם על פטירת אביכם. לכל חולצה תצמידו תווית, על אחת תכתבו 'זבחים', ועל חברתה 'מנחות'. וכולם ישאלו לפשר החולצות והתוויות המודבקות עליהן, וזו מטרתי - - -

שתספרו להם כי החולצות הללו לימדו אותי מסר יקר לחיים, על חשיבות הזמן. בזכותן למדתי לגלות מהי רבע שעה, עד כמה כל דקה וכל רגע, בניצול נכון, יכולים להפוך לכלי רב עוצמה להשגת יעד נוסף, למימוש שאיפה נכספת!

בגלל החולצות הבלויות, נותרו לי כמה דקות פנויות ביום. הייתי יכול לאבד את הזמן הזה על דא ועל הא, ואז הייתי מפסיד קנין נצחי רב ערך. בזכות העובדה ששתי החולצות האלו בלו, והוכרתי למהר בחדר האוכל - הרווחתי רבע שעה ביום! רבע שעה!

זה נראה כמעט כלום, אבל זה עולם ומלואו! שתי החולצות האלו ישמשו כמזכרת, יעידו כתמורה: רבע שעה זה המון זמן, בכל דקה ניתן להשיג, לקנות, לזכות, לאסוף. לעולם אל תוותרו על רבע שעה, אל תתנו לה לחלוף בחוסר מעש!'

עד כאן דברי צוואתו, שהותירה את בניו המומים. החולצות נתלו לראווה בסלון הבית, וכל המנחמים שאלו לפשרן, וקיבלו את התשובה המסעירה בפרוטרוט. וכבר בצאתם מבית האבל, החלו לפשפש בסדר יומם, למצוא את רבע השעה האבודה, ולמלא אותה בתוכן מועיל ונצחי.

כדאי מאוד להפנים את המסר שהוא נושא עבורנו. כי כולנו מביטים בל"ז הצפוף שלנו, עמוס מטלות, רווי משימות, צפוף בביצועים. להספיק לשבת עם הילדים ולהאזין להם ברוגע? להכניס שיעור נוסף? מעשה חסד? עזרה לזולת? הייתי עושה זאת בשמחה, אבל מת, אין לי זמן! נמצא את הדקות המתאימות לשבת עם ילדינו, להאזין להם, להקשיב להם בשלווה. נמצא גם זמן להוסיף חסד, שיעור תורני, פנינה מאוצרות האגדה והמוסר. כולנו יכולים להרויח אינסוף אוצרות נצח בניצול נכון של הזמן ולזכור שכל רגע זה נצח!

פרשת בלק

בתחילת הפרשה שואל רש"י: מפני מה השרה הקדוש ברוך הוא שכינתו על גוי רשע. ועונה רש"י כדי שלא יהא פתחון פה לאומות לומר אילו היו לנו נביאים חזרנו למוטב, העמיד להם נביאים והם פרצו גדר העולם, שבתחילה היו גדורים בעריות וזה נתן להם עצה להפקיר עצמן לזנות. ע"כ. וכבר שאלו המפרשים מה התשובה הרי אומות העולם יבואו בטענה מדוע העמדת לנו נביא כזה רשע, אם היית נותן לנו נביא צדיק כמשה, אז היינו בסדר גמור.

בספר 'תפארת שמשון' מבאר הרב פינקוס זצ"ל בהקדים את דברי הגמ' (חולין פט) שדרשו על הפסוק "לא מרובכם מכל העמים חשק ה' בכם" אמר להם הקב"ה לישראל חושקני בכם, שאפי"ל לו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני. נתתי גדולה לאברהם אמר "ואני כי עפר ואפר" למשה ואהרן אמרו "ונחננו מה" לדוד אמר "ואנכי תולעת ולא איש". אבל עובדי

בגמ' (סוכה נב ע"א) דרש רבי עירא, ואיתימא רבי יהושע בן לוי: שבעה שמות יש לו ליצר הרע. הקב"ה קראו רע, משה קראו ערל, דוד קראו טמא, שלמה קראו שונא, ישעיה קראו מכשול, יחזקאל קראו אבן, יואל קראו צפוני, ע"כ. ושאלו המפרשים מהי משמעות כינוי זה "צפוני", שאר הכינויים מובנים עד כמה הוא קשה נקרא רע, שונא, מכשול, ערל, אבן. אבל צפוני זה מהי משמעותו.

בספר 'שם משמואל' מבאר: שיש שני אפשרויות ליצר להחטיא את האדם, האחת בדבר שיודע שהוא חטא ומסיתהו לעבור, ויש אפשרות שניה ליצה"ר להחטיא באופן עוד יותר גרוע שהוא מטמין ומצפין עצמו בקרב לב האדם עד שאיננו נרגש, אלא כל מעשהו הוא להרדים את האדם ולקררהו ולהחליק את הרע בעיניו ולאט לאט הוא חופר שחת תחתיו ובהיות שהשינוי איננו פתאומי עדיין חושב בלבבו שאיננו נופל מעדת ישראל הכשרים ואולי עוד טוב וצדיק. ולכן נקרא "צפוני" שמצפין את עצמו. והוסיף ונראה שששת שמותיו הראשונים הם יצה"ר ממין הראשון שמסית לאיסור אף שיודע האדם שהוא חטא, ושמו השביעי "צפוני" ועליו אמרו בש"ס "מפני שצפון ועומד בלבבו של אדם", זהו יצה"ר ממין השני שהוא מטמין ומצפין עצמו כנ"ל. וידוע שבכל מספר שבעה השביעי שקול ככולם או יותר מכולם וע"כ מין יצה"ר זה הוא גרוע מכולם וצריך שמירה יתירה ממנו.

כוכבים אינן כן נתתי גדולה לנמרוד אמר "הבה נבנה לנו עיר". לפרעה "אמר מי ה' אשר אשמע בקולו", לסנחריב אמר "מי בכל אלקי הארצות", לנבוכדנצר אמר "אעלה על במתי עב", לחירם מלך צור אמר "מושב אלקים ישבתי בלב ימים". ע"כ. המובן בדברים: גדלות הוא כח מגדל, הוא מגדל את הגרעין הזרוע בעומק. כשהאדם הוא קטן הנקודות הנסתרות שבו הן כל כך קטנות ועמוקות שאינן נראות לעולם, אבל כאשר הוא גדל הפנימיות שלו גדלה גם כן, ואז בולטת היא כלפי חוץ ומתגלה מהותו האמיתית.

וזה גם החילוק בין ישראל לאומות. כאשר האדם עדיין קטן ההבדל דק, ולא ניכר ההבדל. מחמת שהמידות טמונות עמוק עמוק בנסתרות הנפש. אבל כאשר האדם מקבל "גדולה" אז רואים מי הוא באמת. אברהם אבינו משה ודוד כשגדלו גדלה הענוה עמם. ואילו נמרוד פרעה סנחריב ונבוכדנצר אלמלא שהיו גדולים לא היתה נוד"ע פנימיותם האמיתית, אבל כאשר גדלו גדלה רשעותם והתגלתה מהותם. ולפי זה נבין את גם מה שקרה כאן עם בלעם. אלמלא שבלעם היה נביא הוא היה האדם הכי טוב והכי הגון והניחמד מבין כל הגויים שנבראו מעולם. והקב"ה בחר בגוי הטוב ביותר שיש במציאות, ונתן לו גדלות עצומה, נבואה בדומה למשה רבינו, ומכח זה דוקא גדלה פנימיותו ואמיתות מהותו, ונעשה הרשע הגדול ביותר, עד שפרץ גדרו של עולם ונסתתמה טענת האומות שביקשו גם הם נביאים.

אם אכל פחות מכתובת הגסה (ככתבת הגסה זה תמר עם הגרעין שלו שזה 54 גרם) רשאי לומר עננו בתפילתו ואינו נחשב כשקרן בתפילתו שעדיין לענין תענית נחשב מעונה (משום שחז"ל למדו שעד ככתבת הגסה אין ישוב הדעת לגוף לענין אכילה) ואם אכל יותר מכתובת הגסה (54 גרם) אינו רשאי לומר בתפילתו עננו אולם עדין צריך להמשיך ולהתענות עד צאת הצום.

ה. מותר לעשן סיגריות ביום צום התענית. 1. הכהנים נושאים את כפיהם בתפילת מנחה, ולכן יקבעו את תפילת המנחה כ-40 דקות לפני השקיעה כדי שעד שיגיע השליח ציבור בחזרה לברכת כהנים יהיה זה בתוך חצי שעה קודם השקיעה. אולם אם התפללו מנחה אחר פלג מנחה (שעה ורבע בשעות זמניות קודם צאת כוכבים) לכתחילה לא יעלו הכהנים לדוכן אולם אם עלו לא ירדו ובמקום שנהגו שהכהנים עולים לדוכן אחר פלג מנחה יש להם על מה שיסמוך. אבל אם מתפללים מנחה בעוד היום גדול(לפני פלג מנחה) אין לכהנים לישא את כפיהם ואפילו במקום שנהגו לעלות לדוכן יש להנהיג שלא יעלו.

2. כהן שלא צם לא ישא את כפיו, ויצא מחוץ לבית הכנסת בזמן נשיאת הכפיים. ויהי רצון שנוכה בקרוב לראות בבניין בית המקדש במהרה בימינו, אמן.

ולשתות לפני עלות השחר צריך לעשות תנאי לפני שהולך לישון שכוונתו לקום במשך הלילה לאכול ולשתות, במידה ושכח ולא עשה תנאי וקם לפני עלות השחר אסור לאכול, אולם אם מרגיש צימאון, השותה יש לו על מי שיסמוך ובפרט אם רגיל לקום ולשתות במהלך הלילה.

ב. אין מן הנכון לשטוף את הפה ביום הצום, אולם בפחות מרביעית במקום צורך מותר, ויזהר שלא יבלע את המים, ולכן מי שקשה לו בבוקר שהוא קם משנתו לא לצחצח שיניים ביום התענית או מי שיש לו ריח רע מפיו מותר לו לצחצח שיניו או לשטוף את פיו וכמובן שיזהר שלא יבלע את המים ויכניס לפיו פחות מרביעית (81 גרם).

ג. מי ששכח ובירך על מאכל או על משקה ביום התענית ולפני שטעם נזכר שהיום יום צום יטעם כל שהוא מן המאכל או מהמשקה כדי שברכתו לא תהיה לבטלה. (משום שברכה לבטלה לדעת מרן השולחן ערוך זה איסור דאורייתא ואיסור אכילה ביום התענית הוא מדרבנן ואע"פ שיש אומרים שחיוב התענית הוא מדברי קבלה היינו מדברי נביאים מכל מקום זה בוודאי אינו חיוב מדאורייתא), אולם פשוט שאחר שטעם אסור לו להמשיך לאכול או לשתות וצריך להמשיך ולהתענות.

ד. צריך לומר עננו בתפילה ביום צום התענית. ואם אכל ביום התענית בשוגג או שבירך בטעות

צום י"ז בתמוז

ביום י"ז בתמוז ארעו חמשה דברים: 1. נשתברו הלוחות. 2. בוטל התמיד. 3. שרף אפוסטמוס את התורה. 4. הועמד צלם בהיכל. 5. נבקעה העיר ירושלים. ולכן חכמים קבעו ביום זה צום.

תחילת הצום הוא בעלות השחר עד צאת הכוכבים ואסור רק באכילה ושתייה אבל נעילת הסנדל, סיכה, ותשמיש המיטה מותרים ולכן מעיקר הדין מותר להתקלח אפילו במים חמים והמחמיר שלא להתקלח במים חמים תבוא עליו ברכה.

א. אף שהצום מתחיל מעלות השחר עד צאת הכוכבים, מכל מקום אם ישן בלילה (שלפני התענית ובבוקר מתחיל הצום) וקם משנתו באמצע הלילה אסור לו לאכול ולשתות אפילו שעוד לא התחיל הצום, כיוון שהלך לישון הסיח דעתו מן האכילה והשתייה ולכן נחשב כאילו נכנס לתענית, ולכן אם רוצה לאכול

באופן כללי, אנשים מעריכים את עצמם הרבה יותר ממה שאחרים מעריכים אותם, ולכן רוב האנשים משוכנעים שהם חכמים ומוצלחים הרבה יותר מהמוצע, דבר שכמובן לא ייתכן סטטיסטית. זוגות משקיעים ביום חתונתם מאה, מאתיים ולפעמים אף שלוש מאות אלף שקלים, אף שכולם יודעים שכמות הגירושין בעולם המערבי היא כ-40%, אבל הטיית האופטימיות אומרת: הנתון הזה נכון אבל אנחנו נחיה באושר ועושר עד 120. אז כן, העישון מסוכן והוא הורג, אבל הדבר מתייחס רק לבחור שהוא שמעבר לכביש. אף על פי שיתכן כי על עתיד העולם וגורל המדינה והאזרחים אנו יכולים להיות הרבה יותר פסימיים, עדיין רובנו (כ-80% על פי המחקרים) אופטימיים מאוד באשר לעצמנו ולעתידנו.

האם כדאי להיות אופטימי מדי?
 בוודאי שכן! אף שחשוב לעמוד בשתי רגליים על הקרקע ולא לשכוח להיות ריאלי, אין ספק שאופטימיות יש בה יותר תכונות חיוביות משליליות: האדם האופטימי מאושר יותר, חווה את המציאות בפרשנות נעימה יותר, ובסופו של דבר ראייה טובה יוצרת גם מציאות טובה ומוצלחת יותר. בימים אלו אנו צריכים ללמוד להוסיף לחיים את ממד האמונה - האמונה שכל מצב יכול להתהפך לטובה ושבורא העולם ויוצר הכול מכון גם את המר להיות מתוק. השילוב של ראיית הטוב עם האמונה שהכול לטובה הוא המתכון לחיים מאושרים, מוצלחים ומלאי עשייה.

האם אנחנו אופטימיים מדי?
 בוודאי שכן!
 כמעט כולנו 'סובלים' ממנת יתר של אופטימיות, שמקורה באשליה קוגניטיבית הגורמת לרובנו לחשוב ולדמיין שהעתיד שלנו יהיה טוב יותר מהעבר או ההווה. רובנו בטוחים שנחיה עד מאה ועשרים, ובפועל רק 0.02% מהאוכלוסייה מגיעים לגיל מאה. כששואלים אנשים ובעיקר צעירים מהו הסיכוי שיהיו מעורבים בתאונת דרכים קשה, חלילה, או שיחלו במחלה חשוכת מרפא, רובם בטוחים שהסיכויים לכך נמוכים, אבל בפועל הסטטיסטיקה האובייקטיבית מראה ההפך (למשל, אחד מתוך שלושה אנשים יהיה מעורב בתאונת דרכים קשה אחת לפחות במהלך חייו).

זהו זה!
 הגיע הזמן לומר את כל האמת
הרב דניאל זר
 על כל מה שקורה
 עכשיו

יום רביעי הקרוב
 ובכל יום רביעי באופן קבוע
 בשעה 21:45
 הכניסה חופשית
 רחוב המכבים 108 פרדס כץ בני ברק ליד קניון איילון

הרב המקדים הרב יורם סרי שליט"א דיין ומו"צ מודיעין עילית
 מקום מסודר לנשים

מועבר בלווין לכל קהילות היהודיות באירופה, באסיה ועוד.

רוצים להקדיש את העלון להצלחה, לרפואה או לע"נ?
 התקשרו עכשיו לטל' 03-5701212 או למשרדי השיבה 054-240-20-31
 שיבת אור דוד, רחוב המכבים 108 בני ברק. ת.ד. 875 אתר אינטרנט: www.Rabenu.com